PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32003001	IES Nº 1	O Carballiño	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Historia do mundo contemporáneo	1º Bac.	4	140

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	18
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	19
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	21
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	22
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introdución

A materia de Historia do Mundo Contemporáneo pretende proporcionarlle ao alumnado unha visión rigorosa e á vez útil e funcional da historia contemporánea, orientada a promover a observación, análise e interpretación da súa contorna real e, ao mesmo tempo, o exercicio dunha cidadanía activa e implicada na vida social. O pensamento histórico, que integra o conxunto de intencións, estratexias e métodos que orientan o estudo do pasado, ponse ao servizo da comprensión do presente para afrontar así os retos que nos formula o século XXI. Porque é desde a observación do mundo actual e a previsión do porvir que xa despunta de onde xorde a necesidade de dirixir a nosa mirada á historia, máis ou menos recente, para obter as claves, as preguntas e tal vez tamén algunha das respostas coas que entender e mellorar o mundo en que vivimos.
Os problemas e retos que nos formula a realidade globalizada que configura a nosa contorna son múltiples e ineludibles, e non é posible atendelos sen os recursos que nos ofrece a historia contemporánea, que desde hai algo máis de dous séculos trata de lle dar resposta a boa parte destes mesmos desa-fíos. Neste sentido, o alumnado debe tomar conciencia de que herda un legado, dado nas experiencias acumuladas polas xeracións que nos precederon, no que, xunto aos grandes logros que nos permiten dispoñer hoxe dun relativo benestar, tamén cabe atopar erros, fra-casos e feitos dolorosos que é preciso afrontar e incorporar á nosa memoria colectiva para aprender a evitar situacións semellantes. Agora ben, concibir a historia como un proceso aberto, sempre en construción, no que a cidadanía escribe o seu propio destino, implica asumir unha responsabilidade cívica, comprometida cunha sociedade máis xusta, equita-tiva e solidaria.Doutra banda, a aproximación á metodoloxía histórica obriga o alumnado ao uso rigoro-so e crítico das fontes, á utilización precisa dos conceptos e do marco da historiografía, e ao coñecemento reflexivo das principais teorías e correntes académicas que foron desen-volvéndose no ámbito da historia e doutras ciencias sociais afíns. Así mesmo, a metodo-loxía histórica promove o exercicio de procesos indutivos e de indagación relacionados con estratexias de utilización de documentos e probas, así como á procura e ao tratamento de información e fontes textuais, gráficas, audiovisuais, artísticas, literarias, hemerográficas e sonoras, accesibles en moitos casos grazas a plataformas dixitais.
O currículo debe adaptarse ó contexto no que se desenvolve o proceso educativo, é dicir, debe ser un elemento máis dun proxecto educativo que responda ós intereses, necesidades e trazos específicos do contexto social, cultural, desta comunidade educativa. Tendo isto en conta, procede contextualizar a programación:
Esta programación está deseñada para o IES nº 1 de O Carballiño, ubicado na vila do mesmo nome. O centro conta coas ensinanzas de Educación Secundaria Obrigatoria e os Bacharelatos de Ciencias e de Humanidades.
O alumnado procede maioritariamente da vila de Carballiño; unha pequena porcentaxe procede de núcleos de áreas rurais do propio concello ou de concellos limítrofes.Trátase dun alumnado que presenta moi poucos problemas de comportamento, pouco conflictivo, e que en xeral conta cos apoios familiares necesarios e cos recursos que facilitan o seu proceso de aprendizax . A meirande parte dos nosos alumnos tiveron a oportunidade de viaxar, cas súas familias e en casos co centro, o que facilita en grande forma a labor de ensino-aprendizaxe da materia. Nos últimos anos o noso centro está a re-cibir unha porcentaxe non desdeñable de alumnos que proceden doutros países, nomeadamente da América Central e do Sur, feito que incede con claridade nas circunstancias do proceso educativo e obríganos a adoptar as medidas necesarias para a integración e a adaptación deste alumnado, supoñendo tamén para o resto dos alumnos a apertura dun abano de posibilidades novas de coñecemento doutras culturas dun xeito directo, o que acae moi ben á nosa materia, neste caso a historia do mundo contemporáneo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Recoñecer os movementos, accións e transformacións históricas que contribuíron ao afianzamento da liberdade no mundo contemporáneo, a través do estudo comparado de casos e o uso correcto de termos e conceptos históricos, para valorar os logros que supoñen os sistemas democráticos como principal garantía para a convivencia e o exercicio dos dereitos fundamentais.	2		2		11	1-2-3	1	
OBX2 - Tomar conciencia do grao de violencia, barbarie e destrución alcanzado polos conflitos da Idade Contemporánea, a través do emprego de fontes históricas fiables, a lectura de textos historiográficos e a elaboración de argumentos propios que preveñan a manipulación da información, para afrontar acontecementos traumáticos do noso pasado recente, evitar a repetición de feitos semellantes, recoñecer as vítimas e defender a aplicación do principio de xustiza universal.	1-5				11-31-40	1-2-3		
OBX3 - Identificar a desigualdade como un dos principais problemas das sociedades contemporáneas, recoñecendo as experiencias históricas de determinados colectivos, empregando a análise multicausal e valorando o papel transformador do suxeito na historia, para comprender como se formaron as actuais sociedades complexas, apreciar a riqueza da diversidade social, valorar os logros alcanzados e asumir os retos que formula a consecución de comunidades máis xustas e cohesionadas.	3		1	5	12-31-40	2-3		
OBX4 - Comprender a importancia das identidades colectivas na configuración social, política e cultural do mundo contemporáneo, utilizando o pensamento histórico, os seus conceptos e métodos, para analizar criticamente como se foron construíndo e conformando a través do tempo, elaborar argumentos propios cos que contribuír a un diálogo construtivo, respectar os sentimentos de pertenza e valorar a riqueza patrimonial e o legado histórico e cultural que produciron.	3-5				12-31	2-3		1-2
OBX5 - Identificar e recoñecer os principais retos do século XXI a través de procesos avanzados de procura, selección e tratamento da información, o contraste e a lectura crítica de fontes, para entender o fenómeno histórico da globalización, a súa repercusión no ámbito local e planetario e na vida cotiá das persoas, e mostrar a necesidade de adoptar compromisos ecosociais para afrontar os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.	3		5	1	20-40	3-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX6 - Valorar o significado histórico da idea de progreso e as súas repercusións sociais, ambientais e territoriais no mundo contemporáneo, a través do uso de métodos cuantitativos e da análise multifactorial do desenvolvemento económico, os ritmos de crecemento e a existencia de distintos modelos e sistemas, para tomar conciencia das relacións de subordinación e dependencia, e adoptar un compromiso activo coa sostibilidade, a defensa dos dereitos sociais e o acceso universal a recursos básicos.			4-5		20-50	3-4	1-2	
OBX7 - Interpretar a función que desempeñaron o pensamento e as ideoloxías na transformación da realidade desde as orixes da Idade Contemporánea ata a actualidade, a través da aproximación á historiografía e aos debates sobre temas clave da historia, para valorar criticamente os distintos proxectos sociais, políticos e culturais xerados, as accións levadas a cabo e as experiencias vividas, desde a perspectiva ética contida na Declaración Universal dos Dereitos Humanos.	3-5			3	12-31-40	2-3		
OBX8 - Describir e analizar os cambios e permanencias que se produciron na sociedade contemporánea, os comportamentos demográficos, os modos de vida e o ciclo vital, prestando especial interese á situación da muller, aos roles de xénero e idade, aos mecanismos de control, dominio e submisión e á loita pola dignidade e contra a discriminación, realizando proxectos de investigación e aplicando o pensamento histórico para recoñecer o valor e importancia dos personaxes anónimos da historia.	5		3	2	12-31-40	2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O Antigo Réxime		20	16	X		
2	As revolucións liberais burguesas. Nacionlismo e Imperialismo. As Revolucións Industriais		10	15	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	O movemento obreiro. Cambios sociopolíticos nas grandes potencias		10	15	X		
4	A Primeira Guerra Mundial.O período de entreguerras e o as censo dos totalitarismos		10	16		X	
5	A revolución rusa e a formación da URSS		10	15		X	
6	A Segunda Guerra Mundial		10	16		X	
7	A guerra Fría ; a evolución dos bloques no mundo bipolar		10	16			X
8	O proceso de descolonización		10	16			X
9	América nos séculos XX e XXI. A xeopolítica no século XXI		10	15			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O Antigo Réxime	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e recoñecer os logros que supoñen os actuais sistemas democráticos como o resultado non lineal no tempo dos movementos e accións que contribuíron ao afianzamento e articulación do principio de liberdade, a través da análise dos principais procesos históricos que se desenvolveron, a comprensión dos textos políticos e constitucionais fundamentais e o uso adecuado de termos e conceptos históricos.	Valorar el orden liberal, grupos, clases sociales y desigualdad social. Clases medias y estado del bienestar en sociedades avanzadas.	PE	90
CA1.4 - Abordar criticamente os principais temas clave da historia e da actualidade, a través da aproximación ás principais correntes historiográficas e aos usos que se fan da historia, valorando criticamente os principais proxectos sociais, políticos e culturais que tiveron lugar na historia contemporánea desde a perspectiva ética contida na Declaración Universal dos Dereitos Humanos.	Abordar críticamente los principales temas clave de la historia y la actualidad, mediante un acercamiento a las principales corrientes historiográficas		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Valorar o significado histórico da idea de progreso e as súas múltiples consecuencias sociais, territoriais e ambientais, a través do tratamento de datos numéricos, a interpretación de gráficos e a comprensión multifactorial dos ritmos e ciclos de crecemento, argumentando a necesidade de adoptar comportamentos ecosociais que garantan a sostibilidade do planeta.	Traballos e tarefas no cartafol da aula sobre os trazos principi ais do vello Rèximen	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O traballo do historiador: fontes históricas, historiografía e narrativas do pasado. Argumentación histórica. Relevancia, causas e consecuencias, cambio e continuidade. Perspectiva histórica nas narrativas sobre o pasado. - A loita pola liberdade: cambio e revolución na época contemporánea: Revolución Francesa e revolucións europeas de 1830 e 1848. O uso da violencia e da protesta social nos séculos XIX e XX. Revolución e reacción. - A nova sociedade liberal: orixe e funcionamento dos sistemas parlamentarios. - Niveis, condicións e modos de vida nas sociedades contemporáneas: grupos, clases sociais e desigualdade social. Clases medias e estado do benestar nas sociedades avanzadas.

UD	Título da UD	Duración
2	As revolucións liberais burguesas. Nacionlismo e Imperialismo. As Revolucións Industriais	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender os conceptos de revolución e cambio no mundo contemporáneo e os elementos e factores que os causan e condicionan, a través do estudo de casos significativos das revolucións burguesas e socialistas que ocorreron ao longo da historia contemporánea, así como dos movementos de acción e reacción que xeraron.	Comprender a idea de avance ilimitado desde el liberalismo clásico hasta los Objetivos de Desarrollo Sostenible.	PE	90
CA1.5 - Contrastar o papel relegado da muller na historia contemporánea, identificando e valorando a importancia das figuras individuais e colectivas como protagonistas anónimas da historia contemporánea, así como o papel dos movementos feministas no recoñecemento dos seus dereitos e no logro da igualdade efectiva de mulleres e homes, así como a corresponsabilidade no coidado das persoas.	Conocer el movimiento por la emancipación de la mujer y la lucha por la igualdad: origen y desarrollo de los movimientos feministas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Entender o significado histórico das transicións políticas e dos procesos de democratización da Idade Contemporánea como fundamento e garantía para a convivencia e o exercicio dos dereitos fundamentais, valorando as implicacións que supoñen o exercicio da cidadanía activa e o respecto ao ordenamento constitucional, e xerando xuízos propios tanto con respecto ao cumprimento de aspiracións e expectativas como ás ameazas e riscos da vida en democracia.	Conocimiento y respeto de los principios y normas de la Declaración Universal de los Derechos Humanos. La memoria democrática en el marco del derecho internacional humanitario: verdad, justicia,		
CA2.2 - Tomar conciencia do grao de violencia, barbarie e destrución alcanzado polos conflitos ocorridos no mundo contemporáneo, así como das causas das conflagracións bélicas e das múltiples transformacións que se producen nos contendentes, a través do emprego de fontes históricas fiables e do uso de datos contrastados, valorando o impacto social e emocional que supón o uso da violencia e o papel das institucións internacionais que velan pola paz e a mediación.	Conocer el holocausto y otros genocidios y crímenes de lesa humanidad en la historia contemporánea.		
CA3.3 - Analizar criticamente como se foron construíndo no tempo as identidades colectivas, empregando os conceptos e métodos do pensamento histórico, respectando a pluralidade e os sentimentos identitarios e valorando o legado histórico e cultural destas.	Tomar Conciencia y memoria democrática: conocimiento de los principios y normas constitucionales, ejercicio de los valores cívicos y participación ciudadana	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Imperios e cuestión nacional: dos movementos de liberación á descolonización.
- O significado histórico e político dos nacionalismos no mundo contemporáneo, factor de conflito e enfrontamento entre pobos e estados: da servidume á cidadanía. Abolicionismo, dereitos civís e dereitos sociais na Idade Contemporánea.
- A evolución da situación da muller na sociedade contemporánea: mecanismos de dominación e submisión e cambios socioculturais. O movemento pola emancipación da muller e a loita pola igualdade: orixe e desenvolvemento dos movementos feministas.
- Conciencia e memoria democrática: coñecemento dos principios e normas constitucionais, exercicio dos valores cívicos e participación cidadá. Coñecemento e respecto aos principios e normas da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. A memoria democrática no marco do dereito internacional humanitario: verdade, xustiza, reparación e garantía de non repetición.
- Militarización e carreira armamentística. Diplomacia da ameaza e da disuasión: acordos, alianzas e bloques. O mundo en guerra: as guerras mundiais e os grandes conflitos internacionais. A Guerra Civil española, a súa internacionalización e o exilio republicano español. O holocausto e outros xenocidios e crimes de lesa humanidade na historia contemporánea.
- Ritmos e modelos de crecemento económico no mundo: as relacións de dependencia. Ciclos e crises dos sistemas económicos contemporáneos. Factores do desenvolvemento económico e as súas implicacións sociais, políticas e ambientais: da revolución industrial á era postindustrial.
- Niveis, condicións e modos de vida nas sociedades contemporáneas: grupos, clases sociais e desigualdade social. Clases medias e estado do benestar nas sociedades avanzadas.
- Evolución da poboación, ciclos demográficos e modos de vida. Cambios e permanencias nos ciclos vitais e na organización social do mundo contemporáneo. Grupos vulnerables e marxinados. O papel do suxeito colectivo na

Contidos
- historia contemporánea. - A evolución histórica da clase traballadora e das organizacións obreiras: experiencias e conflitos en defensa dos dereitos laborais e a mellora das condicións de vida. - Desenvolvemento económico e sostibilidade: da idea do progreso ilimitado do liberalismo clásico aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.

UD	Título da UD	Duración
3	O movemento obreiro. Cambios sociopolíticos nas grandes potencias	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Contrastar o papel relegado da muller na historia contemporánea, identificando e valorando a importancia das figuras individuais e colectivas como protagonistas anónimas da historia contemporánea, así como o papel dos movementos feministas no recoñecemento dos seus dereitos e no logro da igualdade efectiva de mulleres e homes, así como a corresponsabilidade no coidado das persoas.	La evolución de la situación de la mujer en la sociedad contemporánea: mecanismos de dominación y sumisión y cambios socioculturales. El movimiento por la emancipación de la mujer y la lucha por la igualdad: origen y desarrollo de los movimientos feministas.	PE	90
CA3.1 - Analizar as condicións de vida, o mundo do traballo e as relacións laborais e a súa conflitividade a través do estudo multidisciplinario dos movementos sociais, particularmente os relacionados co obrerismo, valorando o papel que representan a acción colectiva e do suxeito na historia para o recoñecemento dos dereitos sociais e o benestar colectivo.	Conocer los niveles, condiciones y modos de vida en las sociedades contemporáneas: grupos, clases sociales y desigualdad social. Clases medias y estado del bienestar en sociedades avanzadas.		
CA3.4 - Valorar o significado histórico da idea de progreso e as súas múltiples consecuencias sociais, territoriais e ambientais, a través do tratamento de datos numéricos, a interpretación de gráficos e a comprensión multifactorial dos ritmos e ciclos de crecemento, argumentando a necesidade de adoptar comportamentos ecosociais que garantan a sostibilidade do planeta.	Conocer los principios de solidaridad y cooperación: los grandes retos que afectan al mundo y los comportamientos tendientes al compromiso social, el asociacionismo y el voluntariado.		
CA4.4 - Xerar opinións argumentadas, debater e transferir ideas e coñecementos sobre a función que desempeñaron o pensamento e as ideoloxías na transformación da realidade, desde as orixes da Idade Contemporánea ata a actualidade, comprendendo e contextualizando os devanditos fenómenos a través do traballo sobre textos históricos e historiográficos e de fontes literarias, do cinema e outros documentos audiovisuais.	Conocer los Niveles, condiciones y modos de vida en las sociedades contemporáneas: grupos, clases sociales y desigualdad social. Clases medias y estado del bienestar en sociedades avanzadas	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
- As utopías revolucionarias e os proxectos de transformación social: os movementos democráticos, republicanos e socialistas dos séculos XIX e XX. O papel dos exiliados políticos. - A evolución da situación da muller na sociedade contemporánea: mecanismos de dominación e submisión e cambios socioculturais. O movemento pola emancipación da muller e a loita pola igualdade: orixe e desenvolvemento dos movementos feministas. - Igualdade de xénero: situación da muller no mundo e actitudes fronte á discriminación e en favor da igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Niveis, condicións e modos de vida nas sociedades contemporáneas: grupos, clases sociais e desigualdade social. Clases medias e estado do benestar nas sociedades avanzadas. - A evolución histórica da clase traballadora e das organizacións obreiras: experiencias e conflitos en defensa dos dereitos laborais e a mellora das condicións de vida. - O desenvolvemento tecnolóxico e dixital e os novos retos do futuro económico, social e laboral. - Valoración e respecto á diversidade social, étnica e cultural: tolerancia e intolerancia na historia do mundo contemporáneo. Defensa dos dereitos das minorías. - Solidariedade e cooperación: os grandes desafíos que afectan o mundo e as condutas tendentes ao compromiso social, o asociacionismo e o voluntariado.

UD	Título da UD	Duración
4	A Primeira Guerra Mundial.O período de entreguerras e o as censo dos totalitarismos	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Analizar criticamente como se foron construíndo no tempo as identidades colectivas, empregando os conceptos e métodos do pensamento histórico, respectando a pluralidade e os sentimentos identitarios e valorando o legado histórico e cultural destas.	Conocer el patrimonio histórico: el valor patrimonial, social y cultural de la memoria colectiva. Archivos, museos y centros de divulgación e interpretación histórica	PE	90
CA2.4 - Comprender a importancia das identidades colectivas na configuración social, política e cultural do mundo contemporáneo, identificando as súas múltiples valencias, mediante a análise crítica de textos históricos e historiográficos e de fontes de información actual, elaborando argumentos propios que contribúan a un diálogo construtivo respecto diso.	Conocer la acción colectiva, movimiento de masas y dirección política en el siglo XX: nacimiento y funcionamiento de los regímenes democráticos y totalitarios		
CA3.3 - Analizar criticamente como se foron construíndo no tempo as identidades colectivas, empregando os conceptos e métodos do pensamento histórico, respectando a pluralidade e os sentimentos identitarios e valorando o legado histórico e cultural destas.	Valorar y respetar la diversidad social, étnica y cultural: tolerancia e intolerancia en la historia del mundo contemporáneo. Defensa de los derechos de las minorías.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Identificar os principais retos do século XXI e a súa orixe histórica, a través da análise da interconexión entre diversos procesos políticos, económicos, sociais e culturais nun contexto global, argumentando a necesidade de adoptar comportamentos ecosocialmente responsables e orientados á sostibilidade do planeta, a defensa das institucións democráticas, a mellora do benestar colectivo e a solidariedade entre as xeracións presentes e futuras.	Identificar los conflictos fratricidas en el mundo contemporáneo: pasados ¿¿traumáticos y memoria colectiva. Reconocimiento, reparación y dignificación de las víctimas de violencia.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Conservación e difusión do patrimonio histórico: o valor patrimonial, social e cultural da memoria colectiva. Arquivos, museos e centros de divulgación e interpretación histórica. - Militarización e carreira armamentística. Diplomacia da ameaza e da disuasión: acordos, alianzas e bloques. O mundo en guerra: as guerras mundiais e os grandes conflitos internacionais. A Guerra Civil española, a súa internacionalización e o exilio republicano español. O holocausto e outros xenocidios e crimes de lesa humanidade na historia contemporánea. - Acción colectiva, movemento de masas e liderado político no século XX: nacemento e funcionamento dos réximes democráticos e totalitarios. Fascismo, nazismo, estalinismo e outros movementos autoritarios nos séculos XX e XXI. - Movementos sociais en favor da igualdade de dereitos, do recoñecemento das minorías e contra a discriminación. - Ritmos e modelos de crecemento económico no mundo: as relacións de dependencia. Ciclos e crises dos sistemas económicos contemporáneos. Factores do desenvolvemento económico e as súas implicacións sociais, políticas e ambientais: da revolución industrial á era postindustrial. - Identidade e sentimentos de pertenza: recoñecemento da diversidade identitaria, tolerancia e respecto ante as manifestacións ideolóxicas e culturais e recoñecemento e defensa da riqueza patrimonial. - Valoración e respecto á diversidade social, étnica e cultural: tolerancia e intolerancia na historia do mundo contemporáneo. Defensa dos dereitos das minorías. - Os conflitos fratricidas no mundo contemporáneo: pasados traumáticos e memoria colectiva. Recoñecemento, reparación e dignificación das vítimas da violencia. - Crise das ideoloxías e "fin da historia": a era do escepticismo e dos novos populismos.

UD	Título da UD	Duración
5	A revolución rusa e a formación da URSS	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Comprender a importancia das identidades colectivas na configuración social, política e cultural do mundo contemporáneo, identificando as súas múltiples valencias, mediante a análise crítica de textos históricos e historiográficos e de fontes de información actual, elaborando argumentos propios que contribúan a un diálogo construtivo respecto diso.	Reparar en la acción colectiva, movimiento de masas y dirección política en el siglo XX: nacimiento y funcionamiento de los regímenes democráticos y totalitarios.	PE	90
CA3.3 - Analizar criticamente como se foron construíndo no tempo as identidades colectivas, empregando os conceptos e métodos do pensamento histórico, respectando a pluralidade e os sentimentos identitarios e valorando o legado histórico e cultural destas.	Conocer los niveles, condiciones y modos de vida en las sociedades contemporáneas: grupos, clases sociales y desigualdad social. Clases medias y estado del bienestar en sociedades avanzadas		
CA4.4 - Xerar opinións argumentadas, debater e transferir ideas e coñecementos sobre a función que desempeñaron o pensamento e as ideoloxías na transformación da realidade, desde as orixes da Idade Contemporánea ata a actualidade, comprendendo e contextualizando os devanditos fenómenos a través do traballo sobre textos históricos e historiográficos e de fontes literarias, do cinema e outros documentos audiovisuais.	Reparar en La evolución histórica de la clase obrera y las organizaciones de trabajadores: experiencias y conflictos en defensa de los derechos laborales y la mejora de las condiciones de vida	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Acción colectiva, movemento de masas e liderado político no século XX: nacemento e funcionamento dos réximes democráticos e totalitarios. Fascismo, nazismo, estalinismo e outros movementos autoritarios nos séculos XX e XXI.
- Niveis, condicións e modos de vida nas sociedades contemporáneas: grupos, clases sociais e desigualdade social. Clases medias e estado do benestar nas sociedades avanzadas.
- A evolución histórica da clase traballadora e das organizacións obreiras: experiencias e conflitos en defensa dos dereitos laborais e a mellora das condicións de vida.
- Os conflitos fratricidas no mundo contemporáneo: pasados traumáticos e memoria colectiva. Recoñecemento, reparación e dignificación das vítimas da violencia.
- Solidariedade e cooperación: os grandes desafíos que afectan o mundo e as condutas tendentes ao compromiso social, o asociacionismo e o voluntariado.

UD	Título da UD	Duración
6	A Segunda Guerra Mundial	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Abordar criticamente os principais temas clave da historia e da actualidade, a través da aproximación ás principais correntes historiográficas e aos usos que se fan da historia, valorando criticamente os principais proxectos sociais, políticos e culturais que tiveron lugar na historia contemporánea desde a perspectiva ética contida na Declaración Universal dos Dereitos Humanos.	Reparar en los procesos de integración regional en el mundo. La construcción de la Unión Europea como ejemplo clarificador de integración beneficiosa .	PE	90
CA2.1 - Entender o significado histórico das transicións políticas e dos procesos de democratización da Idade Contemporánea como fundamento e garantía para a convivencia e o exercicio dos dereitos fundamentais, valorando as implicacións que supoñen o exercicio da cidadanía activa e o respecto ao ordenamento constitucional, e xerando xuízos propios tanto con respecto ao cumprimento de aspiracións e expectativas como ás ameazas e riscos da vida en democracia.	Conocer los `procesos de integración regional en el mundo. La construcción de la Unión Europea, situación actual y retos de futuro. Alianzas internacionales para la consecución de los Objetivos de Desarrollo Sostenible.		
CA2.2 - Tomar conciencia do grao de violencia, barbarie e destrución alcanzado polos conflitos ocorridos no mundo contemporáneo, así como das causas das conflagracións bélicas e das múltiples transformacións que se producen nos contendentes, a través do emprego de fontes históricas fiables e do uso de datos contrastados, valorando o impacto social e emocional que supón o uso da violencia e o papel das institucións internacionais que velan pola paz e a mediación.	Conocer las Causas y consecuencias del conflicto mundial de la II Guerra Mundial, actores e impulsores de la misma.		
CA2.3 - Describir a evolución dos conceptos de igualdade e de cidadanía na historia contemporánea e as súas derivacións sociais e políticas, a través da análise multicausal dos principais sistemas políticos e sociais dos séculos XIX e XX, identificando as desigualdades e a concentración do poder en determinados grupos sociais.	Conocer como las desigualdades sociales , económicas y políticas vienen dadas por situaciones de dominio de determinados grupos sociales y élites,		
CA2.4 - Comprender a importancia das identidades colectivas na configuración social, política e cultural do mundo contemporáneo, identificando as súas múltiples valencias, mediante a análise crítica de textos históricos e historiográficos e de fontes de información actual, elaborando argumentos propios que contribúan a un diálogo construtivo respecto diso.	Reparar en la violencia como elemento disruptivo y generador de desgracias colectivas , valorando el diálogo como elemento cohesionador y cívico.		
CA4.1 - Analizar os principais conflitos civís que se produciron na Idade Contemporánea, a través do emprego de textos historiográficos e a elaboración de xuízos argumentados, comprendendo a importancia da memoria histórica e do recoñecemento das vítimas, do principio de xustiza universal e do dereito á verdade, á reparación e a garantía de non repetición.	Análisis somero de los principales conflictos que condujeron como resultado final a la guerra,	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Conservación e difusión do patrimonio histórico: o valor patrimonial, social e cultural da memoria colectiva. Arquivos, museos e centros de divulgación e interpretación histórica. - Procesos de integración rexional no mundo. A construción da Unión Europea, situación presente e desafíos de futuro. Alianzas internacionais para o logro dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. - Os conflitos fratricidas no mundo contemporáneo: pasados traumáticos e memoria colectiva. Recoñecemento, reparación e dignificación das vítimas da violencia.

UD	Título da UD	Duración
7	A guerra Fría ; a evolución dos bloques no mundo bipolar	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Comparar os distintos sistemas económicos que se desenvolveron no mundo contemporáneo, a través da súa análise multidisciplinaria e das doutrinas e teorías das que derivan, identificando as relacións de subordinación e de dependencia e os conflitos que xeran, tanto no ámbito nacional como internacional, e xustificando a necesidade do acceso universal aos recursos básicos.	Conocer la idea de Desarrollo económico y sostenibilidad: de la idea de avance ilimitado desde el liberalismo clásico hasta los Objetivos de Desarrollo Sostenible.	PE	90
CA4.4 - Xerar opinións argumentadas, debater e transferir ideas e coñecementos sobre a función que desempeñaron o pensamento e as ideoloxías na transformación da realidade, desde as orixes da Idade Contemporánea ata a actualidade, comprendendo e contextualizando os devanditos fenómenos a través do traballo sobre textos históricos e historiográficos e de fontes literarias, do cinema e outros documentos audiovisuais.	Tener una visión de los Organismos e instituciones para la paz: de la Sociedad de las Naciones a la Organización de las Naciones Unidas. Intervención humanitaria y justicia universal.		
CA2.2 - Tomar conciencia do grao de violencia, barbarie e destrución alcanzado polos conflitos ocorridos no mundo contemporáneo, así como das causas das conflagracións bélicas e das múltiples transformacións que se producen nos contendentes, a través do emprego de fontes históricas fiables e do uso de datos contrastados, valorando o impacto social e emocional que supón o uso da violencia e o papel das institucións internacionais que velan pola paz e a mediación.	Conocer los Organismos e instituciones para la paz: de la Sociedad de las Naciones a la Organización de las Naciones Unidas. Intervención humanitaria y justicia universal y el nuevo orden mundial multipolar: choques y alianzas entre civilizaciones.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Organismos e institucións para a paz: da Sociedade de Nacións á Organización das Nacións Unidas. A inxerencia humanitaria e a xustiza universal. - Procesos de integración rexional no mundo. A construción da Unión Europea, situación presente e desafíos de futuro. Alianzas internacionais para o logro dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. - Desenvolvemento económico e sostibilidade: da idea do progreso ilimitado do liberalismo clásico aos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.

Contidos
- Éxodos masivos de poboación: migracións económicas, climáticas e políticas. O novo concepto de refuxiado. - A nova orde mundial multipolar: choques e alianzas entre civilizacións. - Comportamento ecosocial: movementos en defensa do medio ambiente e ante a emerxencia climática. Compromiso cos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.

UD	Título da UD	Duración
8	O proceso de descolonización	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Describir a evolución dos conceptos de igualdade e de cidadanía na historia contemporánea e as súas derivacións sociais e políticas, a través da análise multicausal dos principais sistemas políticos e sociais dos séculos XIX e XX, identificando as desigualdades e a concentración do poder en determinados grupos sociais.	Conocer los imperios y la cuestión nacional: de los movimientos de liberación a la descolonización	PE	90
CA3.6 - Analizar os cambios e permanencias na historia, atendendo a procesos de máis longa duración, como os comportamentos demográficos, ciclos vitais e modos de vida na sociedade contemporánea, a través do achegamento ao pensamento histórico e a realización de proxectos de investigación, identificando os mecanismos de control, dominio e submisión, os roles de xénero e idade asignados, así como os escenarios de loita pola dignidade e contra a discriminación de diversos colectivos.	Tratar y abordar las transiciones políticas y procesos de democratización en los siglos XX y XXI. memoria democrática así como tratar los ritmos y modelos de crecimiento económico en el mundo y sus relaciones de dependencia.		
CA4.2 - Analizar criticamente o fenómeno histórico da globalización e a súa repercusión no ámbito local e planetario, valéndose do manexo de distintas fontes de información e dunha adecuada selección, validación, contraste e tratamento destas, previndo a desinformación e considerando o emprendemento, a innovación e a aprendizaxe permanente como formas de afrontar os retos dunha contorna económica, social e cultural en constante cambio.	Abordar lospProcesos de integración regional en el mundo. La construcción de la Unión Europea, situación actual y retos de futuro. Alianzas internacionales para la consecución de los Objetivos de Desarrollo Sostenible.		
CA1.4 - Abordar criticamente os principais temas clave da historia e da actualidade, a través da aproximación ás principais correntes historiográficas e aos usos que se fan da historia, valorando criticamente os principais proxectos sociais, políticos e culturais que tiveron lugar na historia contemporánea desde a perspectiva ética contida na Declaración Universal dos Dereitos Humanos.	Abordar Los conflictos fratricidas en el mundo contemporáneo: pasados ¿¿traumáticos y memoria colectiva así como tratar el Reconocimiento, reparación y dignificación de las víctimas de violencia.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Imperios e cuestión nacional: dos movementos de liberación á descolonización. - A evolución da situación da muller na sociedade contemporánea: mecanismos de dominación e submisión e cambios socioculturais. O movemento pola emancipación da muller e a loita pola igualdade: orixe e desenvolvemento dos movementos feministas. - Organismos e institucións para a paz: da Sociedade de Nacións á Organización das Nacións Unidas. A inxerencia humanitaria e a xustiza universal. - Procesos de integración rexional no mundo. A construción da Unión Europea, situación presente e desafíos de futuro. Alianzas internacionais para o logro dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. - Transicións políticas e procesos de democratización nos séculos XX e XXI. A memoria democrática. - Ritmos e modelos de crecemento económico no mundo: as relacións de dependencia. Ciclos e crises dos sistemas económicos contemporáneos. Factores do desenvolvemento económico e as súas implicacións sociais, políticas e ambientais: da revolución industrial á era postindustrial. - Os conflitos fratricidas no mundo contemporáneo: pasados traumáticos e memoria colectiva. Recoñecemento, reparación e dignificación das vítimas da violencia. - Os retos das democracias actuais: corrupción, crise institucional e dos sistemas de partidos, tendencias autoritarias e movementos antisistema.

UD	Título da UD	Duración
9	América nos séculos XX e XXI. A xeopolítica no século XXI	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Contrastar o papel relegado da muller na historia contemporánea, identificando e valorando a importancia das figuras individuais e colectivas como protagonistas anónimas da historia contemporánea, así como o papel dos movementos feministas no recoñecemento dos seus dereitos e no logro da igualdade efectiva de mulleres e homes, así como a corresponsabilidade no coidado das persoas.	Tratar la Igualdad de género: situación de la mujer en el mundo y actitudes frente a la discriminación y a favor de la igualdad efectiva entre mujeres y hombres.	PE	90
CA2.2 - Tomar conciencia do grao de violencia, barbarie e destrución alcanzado polos conflitos ocorridos no mundo contemporáneo, así como das causas das conflagracións bélicas e das múltiples transformacións que se producen nos contendentes, a través do emprego de fontes históricas fiables e do uso de datos contrastados, valorando o impacto social e emocional que supón o uso da violencia e o papel das institucións internacionais que velan pola paz e a mediación.	Reparar en LAS CAUSAS del nacimiento y funcionamiento de los regímenes democráticos y totalitarios del siglo XX y otros movimientos autoritarios en los siglos XX y XXI		
CA3.2 - Deducir a través do estudo crítico de noticias e datos estatísticos a evolución do estado social, identificando os logros e retrocesos experimentados e as medidas adoptadas polos diferentes estados contemporáneos, así como os límites e retos de futuro, desde unha perspectiva solidaria en favor dos colectivos máis vulnerables.	Conocer y respetar la diversidad social, étnica y cultural: tolerancia e intolerancia en la historia del mundo contemporáneo. Defensa de los derechos de las minorías.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Identificar os principais retos do século XXI e a súa orixe histórica, a través da análise da interconexión entre diversos procesos políticos, económicos, sociais e culturais nun contexto global, argumentando a necesidade de adoptar comportamentos ecosocialmente responsables e orientados á sostibilidade do planeta, a defensa das institucións democráticas, a mellora do benestar colectivo e a solidariedade entre as xeracións presentes e futuras.	Conocer la evolución de la situación de la mujer en la sociedad contemporánea: mecanismos de dominación y sumisión y cambios socioculturales.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A evolución da situación da muller na sociedade contemporánea: mecanismos de dominación e submisión e cambios socioculturais. O movemento pola emancipación da muller e a loita pola igualdade: orixe e desenvolvemento dos movementos feministas. - Igualdade de xénero: situación da muller no mundo e actitudes fronte á discriminación e en favor da igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Acción colectiva, movemento de masas e liderado político no século XX: nacemento e funcionamento dos réximes democráticos e totalitarios. Fascismo, nazismo, estalinismo e outros movementos autoritarios nos séculos XX e XXI. - Procesos de integración rexional no mundo. A construción da Unión Europea, situación presente e desafíos de futuro. Alianzas internacionais para o logro dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. - Transicións políticas e procesos de democratización nos séculos XX e XXI. A memoria democrática. - Movementos sociais en favor da igualdade de dereitos, do recoñecemento das minorías e contra a discriminación. - Evolución da poboación, ciclos demográficos e modos de vida. Cambios e permanencias nos ciclos vitais e na organización social do mundo contemporáneo. Grupos vulnerables e marxinados. O papel do suxeito colectivo na historia contemporánea. - O desenvolvemento tecnolóxico e dixital e os novos retos do futuro económico, social e laboral. - Éxodos masivos de poboación: migracións económicas, climáticas e políticas. O novo concepto de refuxiado. - Identidade e sentimentos de pertenza: recoñecemento da diversidade identitaria, tolerancia e respecto ante as manifestacións ideolóxicas e culturais e recoñecemento e defensa da riqueza patrimonial. - Valoración e respecto á diversidade social, étnica e cultural: tolerancia e intolerancia na historia do mundo contemporáneo. Defensa dos dereitos das minorías. - Os conflitos fratricidas no mundo contemporáneo: pasados traumáticos e memoria colectiva. Recoñecemento, reparación e dignificación das vítimas da violencia. - O proceso de globalización no mundo contemporáneo e as súas implicacións na sociedade actual. Aglomeracións urbanas e desafíos no mundo rural. - A nova orde mundial multipolar: choques e alianzas entre civilizacións. - Ameazas rexionais e planetarias: terrorismo, crime organizado, radicalismos, ciberameazas e armas de destrución masiva. - A emerxencia climática e os seus desafíos no presente e no futuro. - Crise das ideoloxías e "fin da historia": a era do escepticismo e dos novos populismos. - Os retos das democracias actuais: corrupción, crise institucional e dos sistemas de partidos, tendencias autoritarias e movementos antisistema.

Contidos
- Comportamento ecosocial: movementos en defensa do medio ambiente e ante a emerxencia climática. Compromiso cos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. - Cidadanía ética dixital: respecto pola propiedade intelectual. Participación e exercicio da cidadanía global a través das tecnoloxías dixitais. Prevención e defensa ante a desinformación e a manipulación. - Solidariedade e cooperación: os grandes desafíos que afectan o mundo e as condutas tendentes ao compromiso social, o asociacionismo e o voluntariado.

4.1. Concrecións metodolóxicas

No currículo da área de Historia preténdese lograr por parte do alumnado unha comprensión da realidade social en tódolos seus compoñentes: históricos, económicos, políticos, sociais, culturais..que permita a súa participación activa na socoedade. Para iso prpoñemos unha metodoloxía aberta, variada, adaptable á diversidade, e que faga ao alumno sentirse partícipe do proceso de ensino -aprencizaxe; para iso suxerimos as seguintes liñas de actuación:
-Combinación unha metodoloxía expositiva e indagatoria que se fará máis complexa a medida que avancemos no curso.
-Indagación das ideas previas para poder chegar a alumnos e alumnas tan diversos.
-Presentación dunha información básica de xeito sinxelo e moi asequible, para garantir que o nivel mínimo esixible poida ser acadado por todo o alumnado, sen descoidar as actividades de reforzo e ampliación para aqueles alumnos que poidan acadar niveles maiores de coñecementos e competencias, é dicir, sen descoidar a atención á diversidade
-Combinación de actividades individuais e colectivas para progresar dunha maneira individual e ó mesmo tempo aprender a cooperar cos compañeiros e compañeiras, favorecendo a inclusión e os valores de solidariedade e participación; neste sentido podemos facer da multiculturalidade presente neste centro dende hai anos, unha oportunidade para enriquecer as aprendizaxes e para facilitar o acercamento e a aceptación de realidades diferentes á nosa.
-Potenciación da comprensión do mundo no que vivimos e da súa proxección no futuro, utilizando recursos como prensa, televisión, Internet, proxección de documentais, ademáis do libro de texto. Tamén terán moita importancia como recursos didácticos na historia, os mapas; tanto a súa lectura, como a elaboración a partires de mapas mudos (aprender facendo). Capítulo especial merecen o comentario e a comparativa de textos, e os comentarios de obras de arte, nos que xa imos iniciando ao alumnado de xeito progresivo dende os primeiros cursos da ESO.
-Taballar dende todas as unidades dicácticas a incerteza e a multicausalidade
- Potenciación das exposicións e dos debates, nos que o alumnado poida intercambiar información e manifestar e defender a súa opinión, contribuíndo así á creación do seu criterio persoal, e con el, da súa autonomía e creatividade.
-Potenciación da biblioteca como recurso de consulta
-Elaboración dun caderno persoal que recolla tódalas actividades feitas na clase ou en casa

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
libro de Texto
fotocopias aportadas polo profesor que complementen a información do libro-
Aula virtual do profesor
caderno ou cartafol do alumno
recursos internet
Mapas históricos na aula

Prensa

O libro de texto segue a ser un recurso fundamental que facilita a labor docente; pero pode e debe ser complementado con materias elaborados polo profesor, que contextualicen o proceso de ensino-aprendizaxes ao seu grupo-clase e que se adapten ao seu estilo docente; entre os materiais elborados polo profesor ten especial importancia a aula virtual, na que se poden programar traballos, realizar tarefas, visualizar vídeos, contestar cuestionarios, ou mesmo contactar co profesor.
O caderno do alumno pode ser un bo instrumento de avaliación como mostra da calidade do seu traballo e do seu interes.
As novelas, os cómics, os vídeos poden amenizar as aprendizaxes polo que é interesante reservarlles un lugas (na medida xusta) entre os materiais utilizados
A pesar da facilidade que temos a día de hoxe para consultar calquer tipo de mapa en internet, a presencia de mapas de gran tamaño na aula segue a ser importante, como demostra a frecuencia ca que os alumnos se achegas a eses mapas mesmo nos tempos de lecer.
E por ultimo o material funxible co que elaborar por exemplo os cartaces, ou calquera outra produción do alumno, ten que ter un posto relevante na listaxe de materiais didácticos.
En definitiva os materiais deben ser variados e adaptados ás necesidades ou aos estilos de aprendizaxe do grupo-clase.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Mediante preguntas relacionadas coa materia exposta no ano anterior sondear fortalezas e debiliadades do alumnado para poder entresacar diferentes estratexias encaminadas a mellorar os procedementos a estudar no ano en curso, para elo empregaremos preguntas , traballos e debates ao longo do inicio do primeiro trimestre.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	**20**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**100**
Proba escrita	90	90	90	90	90	90	90	90	90	**90**
Táboa de indicadores	10	10	10	10	10	10	10	10	10	**10**

Criterios de cualificación:

a)Farase un exame por avaliación (se a materia da avaliación ou as características do alumnado así o aconsellan, poderanse facer 2) que serán puntuados entre 0 e 8 puntos. Nos mesmos valoraranse os coñecementos dos alumnos e tamén o uso correcto das pautas que rixen no mundo académico: precisión conceptual, claridade expositiva, coherencia, léxico apropiado e respecto ás normas ortográficas. O alumno será informado ca debida antelación, do tipo de exercicios que comporán o exame, da puntuación otorgada a cada pregunta. De facerse 2 exames, a cualificación deste apartado será a nota media dos mesmos.

Ademais, serán obxecto de avaliación e cualificación (a traverso de táboas de indicadores):
b) A realización das tarefas diarias (que deben quedar recollidas no caderno de aula) e que o alumno debe ter actualizadas cumprindo os prazos que para elas se deron, e dispostas para ser corrixidas cando o docente llas pida, sen necesidade de aviso previo
c) Os traballos requeridos polo profesor e realizados individualmente ou en grupo (exposicións orais, informes...) e sempre respectando escrupulosamente o prazos.
d) Actividades voluntarias: exposicións, participación no club de lectura...

e) A actitude do alumno cara a materia e o seu comportamento na aula respecto dela (interese, esforzo, atención, participación)

Os apartados b, c, d, e, valoraranse entre 0 e 2 puntos (a criterio de cada profesor, que elaborará as súas táboas de indicadores e lebará o rexistro das actividades); esta nota sumarase a obtida no apartado a, debendo obterse na suma un mínimo de 5 para superar a avaliación.

A nota do curso será o resultado da media das notas das 3 avaliacións, e deberá acadar o 5 para unha avaliación positiva. Se dita nota leva decimais, para o redondeo cara ao enteiro seguinte (en todo caso deberán ser ao menos 5 décimas) ou cara ao anterior, terase en conta o" cumprimento íntegro" do apartado e).
A Nota Final poderá ser inferior, igual ou superior a da terceira avalaición. A programación das recuperacións dependerá do criterio do profesor, que pode facelas en calquera momento do curso, sempre buscando o beneficio do alumumno e tendo en conta a nova planificación das avaliacións.
Cando o profesor teña constancia do uso de prácticas fraudulentas por parte dalgún alumno (copiar, recurrir a Internet de xeito inapropiado, non colaborar nos traballos en grupo, etc.) procederase á anulación da proba correspondente e a cualificación con un “cero”na mesma a dito alumno.

Criterios de recuperación:

O alumno que non acade o 5 ca media das 3 avaliacións, terá dereito a recuperer as avaliacións suspensas para superar a avaliación final.
A programación das recuperacións dependerá do criterio do profesor, que pode facelas en calquera momento do curso, sempre buscando o beneficio do alumumno e tendo en conta a planificación das avaliacións.
A recuperación prantexarase cunha sensible seducción de contidos, cinguíndose aos mási básicos; o alumno será coñecedor ca suficiente antelación da relación de contidos dos que se vai examinar; dada a importante facilitación do exame, este calificarase ata un máximo de 5 puntos
As avaliacións recuperadas con exame puntuaranse cun 5 e a nota final será a media das 3 avaliacións (practicando o mesmo redondeo arriba explicitado).
O profesor resolverá calquera tipo de dúbida prantexada polo alumno naqueles aspectos nos que sexa preciso, titorizándoo no seu proceso de recuperación.
De non superar a avaliación final o alumno terá dereito a un único exame que englobe toda a materia, para superara a avaliación extraordinaria

Cando o profesor teña constancia do uso de prácticas fraudulentas por parte dalgún alumno (copiar, recurrir a Internet de xeito inapropiado, non colaborar nos traballos en grupo, etc.) procederase á anulación da proba correspondente e a cualificación con un “cero”na mesma a dito alumno.

No caso de que a media das 3 avaliacións non acadase o 5, o alumno terá dereito a examinarse das avaliacións suspensas para superar a avaliación final.
As avaliacións recuperadas puntuaranse cun 5 e a nota final será a media das 3 avaliacións.
O profesor resolverá calquera tipo de dúbida prantexada polo alumno naqueles aspectos nos que sexa preciso, titorizándoo no seu proceso de recuperación.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Actividades de reforzo para a recuperación da materia pendente:

O plan de reforzo e seguimento será elaborado polo profesorado que imparte a materia que a alumna ou o alumno teña pendente de superar, baixo as directrices do departamento didáctico e co coñecemento do profesorado titor, e terá como referentes os obxectivos da materia e a contribución á adquisición das competencias.
O alumno será titotizado durante todo o proceso da fase de recuperación da materia pendente pondo á súa disposición o material, e os recursos necesarios para a consecución dos obxectivos.
Ao inicio de cada avaliación o profesor contactará co alumno, explicaralle o plan de recuperación.

En virtude de todo isto a cualificación será resultado da nota que acade nos sucesivos exames trimestrais. A nota final (entre 1 e 10) será o resultado da media das 3 avaliacións e de non acadar o 5, o alumno tería dereito a un exame de recuperación. Ademáis o alumno contará coa convocatoria de maio na que poderá superar mediante un exame a materia pendente

6. Medidas de atención á diversidade

Na etapa de bacharelato prestarase especial atención ás alumnas e aos alumnos con
necesidade específica de apoio educativo. Para estes efectos, estableceranse as alternativas organizativas e metodolóxicas, e as medidas de atención á diversidade precisas para
facilitar o acceso ao currículo deste alumnado, así como as medidas máis adecuadas para
que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás súas necesidade
A escolarización e a atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo rexeranse polos principios de normalización e inclusión, e asegurarán a súa non discriminación e a igualdade efectiva no acceso ao sistema educativo e na permanencia nel.
Así mesmo, fomentarase a equidade e inclusión educativa, a igualdade de oportunidades e a non discriminación do alumnado con discapacidade. Para iso estableceranse as
medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas de accesibilidade e deseño universal que sexan necesarias para conseguir que este alumnado poida acceder a unha educación de calidade en igualdade de oportunidades.
Os centros docentes adoptarán as medidas necesarias, nos termos establecidos pola
consellería con competencias en materia de educación, para responder ás necesidades
educativas concretas das súas alumnas e dos seus alumnos, tendo en conta as súas circunstancias e os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe.
Entre estas medidas estarán as de apoio educativo para o alumnado con dificultades
específicas de aprendizaxe. En particular, favorecerase a flexibilización e o emprego de alternativas metodolóxicas no ensino e na avaliación da lingua estranxeira, para este alumnado.
Estas adaptacións en ningún caso se terán en conta para minorar as cualificacións obtidas.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora e expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - comunicación audiovisual e competencia tecnolóxica	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Emprendemento social e empresarial		X			X			X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.4 - Fomento do espíritu crítico e científico		X				X		X
ET.5 - Educación emocional e en Valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - igualdade de Xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Creatividade		X		X				
ET.8 - Resolución pacífica de conflictos	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9
ET.1 - Comprensión lectora e expresión oral e escrita	X
ET.2 - comunicación audiovisual e competencia tecnolóxica	X
ET.3 - Emprendemento social e empresarial	X
ET.4 - Fomento do espíritu crítico e científico	X
ET.5 - Educación emocional e en Valores	X
ET.6 - igualdade de Xénero	X
ET.7 - Creatividade	
ET.8 - Resolución pacífica de conflictos	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
charla sobre sindicalismo o sobre a evolución do feminismo	charla sobre tema da sociedade actual		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A selección e temporalización dos contidos e actividades foi adecuada.

O nivel de dificultade foi o adecuado ás caracteristicas do alumnado.
Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
Dáse un peso real á observación do traballo na aula .
Conseguise e valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.
Poténcianse estratexias de animación á lectura e de traballo tanto da expresión oral como de comprensión oral e escrita.
Préstase atención os elementos transversais.
Metodoloxía empregada
Analízanse e cométanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino aprendizaxe.
Combínase o traballo individual e en equipo.
Medidas de atención á diversidade
atendeuse adecuadamente a diversidade do alumnado
Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE
Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE
Aplicáronse as medidas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación, e avaliouse a súa eficacia.
Ofrécese a cada alumno as explicacións individualizadas que precisa, ademáis das explicacións xerais para todo o alumnado.
Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas, de ser o caso
Clima de traballo na aula
O ambiente xerado na aula propiciou a atención , o traballo
conseguiuse estimular a actividade intelectual do alumnado e asúa participación activa.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.
Outros
INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE:

Descrición:

En canto á práctica docente, a autoavaliación realizarase por medio do cuestionario arriba presentado, e que se traballará no Departanetno ao final de cada avaliación, o que vai permitir reconsiderar determinadas actuacións do docente, corrixilas e reformularlas.

Igual de importante é avaliar o proceso do ensino para o cal disponse dun cuestionario de autoavaliación cos indicadores de logro arriba indicados.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Dado que para o desenvolvemento adecuado da programación, esta debe recoller procesos que avalíen a súa eficacia, establécense mecanismos de seguimento, avaliación e modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos, coa finalidade de levar a cabo procesos de mellora co obxectivo de conseguir unha progranción máis axustada á realidade da práctica docente, e as características do alumnado. É preciso avaliar non só o proceso de ensino senón tamén a propia práctica docente, facendo un exercicio continuado de autocrítica.
Neste senso, este Departamento fará trimestralmente dúas reunións, recollidas nas actas, para avaliar o desenvolvemento desta Programación e o grao de cumprimento dos seus obxectivos (criterios e instrumentos de avaliación, ponderación dos mesmos, metodolixía) e identificar cales foron os posibles atrancos ao seu normal desenvolvemento. Ó rematar o curso, farase unha avaliación final da mesma, cuxos resultados, así como as propostas de mellora, serán incluídos na Memoria correspondente a este curso académico.
Para avaliar o proceso de ensino deben empregaranse os indicadores de logro establecidos na programación e comprobar o seu grao de cumprimento.

9. Outros apartados

1. Acordo do Departamento sobre o uso de métodos fraudulentos

Sobre o emprego de métodos fraudulentos:
Cando o profesor teña constancia do uso de prácticas fraudulentas por parte dalgún alumno (copiar, recurrir a Internet de xeito inapropiado, non colaborar nos traballos en grupo, etc.) procederase á anulación da proba correspondente e a cualificación con un “cero” nela a dito alumno.

2. Acordo do Departamento sobre a non asistencia a un exame

Os alumnos que non asistan a un examen na data acordada entre o profesor e o grupo correspondente deberán xustificar a falta debidamente por escrito (consulta médica, citación xudicial, etc.) ou razoablemente explicada, en tempo e forma, polos país do alumno diante do profesor, e de ser posible deberán avisar ao profesor con anterioriade á falta. O exame deberá ter lugar na clase máis próxima posible ao día do exame do resto do grupo; e de poder ser, faráselle xunto con outro grupo que inda teña o exame pendente.